

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти**

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
для здобуття освітнього рівня «магістр»**

Галузь знань забезпечення	– І Охорона здоров'я та соціальне
Спеціальність	– І 10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	– Соціально-психологічна реабілітація

Укладачі програми:

1. Столярик О.Ю., доктор філософії, доцент, в. о. завідувача кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.
2. Субашкевич І.Р., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності «І 10 Соціальна робота та консультування» на основі освітнього рівня «бакалавр» розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 8 від «23» березня 2026 р.

В. о. Завідувача кафедри

соціальної педагогіки та соціальної



роботи доц. О.Ю. Столярик

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності «І 10 Соціальна робота та консультування» на основі освітнього рівня «бакалавр» затверджена на засіданні Вченої ради факультету педагогічної освіти

Протокол № 9 від «24» березня 2026 р.

Голова Вченої ради



доц. Д.Д. Герцюк

ВСТУП

Метою вступного фахового випробування зі спеціальності «І 10 Соціальна робота та консультування» для здобуття освітнього ступеня «магістра з соціальної роботи та консультування» є виявлення рівня сформованості у абітурієнтів ключових загальних та професійних компетентностей, адекватних сучасним соціокультурним умовам, а також знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю «І 10 Соціальна робота та консультування».

Програма фахового випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю «І 10 Соціальна робота та консультування»:

1. Перелік теоретичних модулів навчальних дисциплін із темами, що будуть винесені на вступне випробування:

Модуль I. Теорія соціальної роботи.

Модуль II. Загальна та соціальна педагогіка.

Модуль III. Основи соціалізації особистості.

Модуль IV. Технології соціальної роботи.

Модуль V. Деонтологія соціальної роботи.

Модуль VI. Соціальні аспекти інклюзії.

Модуль VII. Загальна та вікова психологія.

Модуль VIII. Соціальна психологія.

Модуль IX. Соціальні технології розвитку громад.

2. Список рекомендованої літератури для підготовки до вступного випробування.

Фахове випробування проводиться у формі тестування. Тест складається із завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо вступник обрав одну правильну відповідь у такому форматі:

Тривалість фахового випробування – 120 хвилин. Критерії оцінювання завдань тесту:

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється 0 або 1 тестовим балом: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

До фахового випробування для вступу на освітню програму «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю «І 10 Соціальна робота та консультування» допускаються особи, освітній рівень підготовки яких (бакалаврський) відповідає обраній для вступу спеціальності, а також особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра за будь-яким іншим напрямом підготовки, або спеціальністю.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Предмет, цілі та завдання соціальної роботи. Поняття «соціальна робота» в контексті людиноцентрованого підходу. Актуальність розвитку соціальної роботи в Україні в умовах воєнного стану та поствоєнного відновлення. Зміст та структура соціальної роботи: превентивний, інтервентний та реабілітаційний рівні. Історичні та соціокультурні передумови формування соціальної роботи в Україні. Функції і принципи соціальної роботи (гуманізм, конфіденційність, самовизначення клієнта). Основні категорії: соціальна політика, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні послуги, клієнт. Специфічні категорії реабілітаційного спрямування: абілітація, ресоціалізація, соціальний супровід, інклюзія.

Теоретичні засади соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії і практики. Соціологічні теорії: системно-екологічна модель (людина в оточенні), соціально-радикальна модель (адвокація та структурні зміни). Психолого-орієнтовані теорії: психодинамічна модель, когнітивно-біхевіористична (корекція поведінки) та гуманістично-екзистенційна моделі. Комплексні теорії: кризове втручання (робота з гострою травмою), сімейна терапія, психосоціальна та соціально-педагогічна моделі. Сучасні теорії: зелена соціальна робота (екологічна стійкість), феміністична соціальна робота, теорія наснаження (empowerment) та підхід, орієнтований на життєстійкість (resilience).

Суб'єкт та об'єкт в соціальній роботі. Соціальний працівник як суб'єкт допомоги та менеджер кейс-менеджменту. Клієнт як активний партнер та експерт власного життя. Сутність соціальної вразливості в умовах системної кризи. Причини та наслідки соціальної вразливості (бідність, інвалідність, втрата житла, бойові дії). Соціально вразливі верстви населення: особи з інвалідністю, ВПО, ветерани та члени їхніх родин, люди, які пережили полон або насильство. Система та стандарти надання соціальних послуг.

Соціальна робота як професія. Сфери діяльності фахівця: державний, громадський та приватний сектори. Соціальна служба як базова ланка. Структура соціальної служби. Трансформація системи соціальних служб в умовах децентралізації та цифровізації (Єдина інформаційна система соціальної сфери – ЄІССС).

Система соціального обслуговування населення. Соціальна робота в громаді (ТГ): інтеграція послуг. Специфіка роботи в сільській місцевості та мегаполісах. Соціальна робота в системі охорони здоров'я: мультидисциплінарні реабілітаційні команди. Соціальна робота в системі освіти (інклюзія) та культури. Соціальна робота на підприємстві: підтримка ментального здоров'я працівників.

Діяльність державних та недержавних організацій. Роль міжнародних організацій (ООН, ЮНІСЕФ, ВООЗ) у розвитку

реабілітаційних сервісів. Партнерство державних структур та НГО. Організація волонтерської роботи: від стихійного волонтерства до професійної допомоги. Залучення ветеранських спільнот до реабілітації за принципом «рівний-рівному».

Професійні компетенції фахівця з соціальної роботи. Модель фахівця: знання, вміння, цінності. Травма-інформований підхід у професійній діяльності. Комунікативна компетентність та навички першої психологічної допомоги (ППД). Асертивність та міжособистісна сенситивність. Цифрова грамотність соціального працівника.

Роль лідерства у соціальній роботі. Соціальне лідерство та управління змінами. Формування управлінських команд у соціальній сфері. Особистісне зростання. Проблема професійного вигорання та вторинної травматизації: методи саморегуляції, супервізії та інтервізії як обов'язкові умови професійної гігієни.

Професійна етика фахівця з соціальної роботи. Етичний кодекс та базові цінності (соціальна справедливість, гідність особи). Етико-аксіологічні аспекти роботи з чутливими темами (втрата, інвалідність, насилля). Міжнародні стандарти етики (IFSW). Етичні норми взаємодії з колегами та суміжними фахівцями (лікарями, психологами). Етичні дилеми в умовах обмежених ресурсів та конфлікту інтересів.

Реформування системи соціального обслуговування в Україні. Інституціоналізація та деінституціоналізація (ДІ-реформа). Розвиток послуг за місцем проживання як альтернатива стаціонарним закладам. Сучасний стан та перспективи розвитку реабілітаційних центрів. Національна стратегія створення безбар'єрного простору в Україні. Реалізація Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей (2017-2026 рр.) в умовах воєнного стану.

МОДУЛЬ II. ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Соціальна педагогіка як галузь педагогічної науки. Об'єкт, предмет, мета та завдання соціальної педагогіки в умовах глобальних викликів. Зв'язок соціальної педагогіки з психологією травми, медициною та кризовим менеджментом. Тезаурус соціальної педагогіки: актуалізація понять «соціальна інклюзія», «педагогіка життєстійкості», «освітні втрати».

Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності. Сучасні підходи (гуманістичний, компетентнісний, середовищний). Мета і завдання діяльності в умовах соціальної нестабільності. Функції соціально-педагогічної діяльності: діагностична, прогностична, корекційно-реабілітаційна та правозахисна. Характеристика суб'єктів і об'єктів. Волонтерство як інструмент неформальної освіти та важлива складова соціально-педагогічного супроводу постраждалих груп.

Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки. Сутність, види та механізми соціалізації. Фактори соціалізації в умовах війни: внутрішнє переміщення, цифровізація (кібер-соціалізація), вимушена міграція. Сутність та характеристика соціального виховання. Соціальне

середовище як умова розвитку особистості. Соціальна адаптація та реадптація особистості в умовах нових соціальних реалій.

Сім'я в системі інститутів соціального виховання. Сім'я як мікросередовище соціалізації. Трансформація функцій сім'ї в сучасних умовах. Зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей: сім'ї ВПО, дистанційні сім'ї (де один з членів родини в ЗСУ або за кордоном), сім'ї, що втратили рідних. Соціально-педагогічна робота з вразливими сім'ями та дітьми. Аналіз складних життєвих обставин (СЖО) через призму травма-інформованого підходу.

Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Визначення норми і патології в соціальному розвитку. Трансформація девіантної поведінки в умовах тривалого стресу. Види девіацій та делінквентна поведінка. Переосмислення поняття «важковиховуваність» у сучасній педагогіці: акцент на соціальній занедбаності та психологічній травмі. Особливості адиктивної поведінки неповнолітніх (хімічні та нехімічні залежності, ігроманія) у кризовий період.

Соціальна профілактика як напрям соціально-педагогічної діяльності. Сутність, мета та рівні (первинна, вторинна, третинна). Сучасні превентивні технології: медіаграмотність як профілактика маніпуляцій, превенція булінгу та кібербулінгу в освітньому середовищі, запобігання віктимній поведінці.

Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді. Громада як мезорівень соціального середовища та простір для реабілітації. Соціалізуючі функції громади: створення безпечного та інклюзивного простору (цифрові хаби, молодіжні центри, простори дружні до дитини). Територіальна громада як поле взаємодії державних (школи, центри соціальних служб) та неурядових організацій. Роль соціального педагога в інтеграції внутрішньо переміщених осіб у життя громади.

МОДУЛЬ III. ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Наукові підходи та структура процесу соціалізації. Основні наукові підходи до визначення сутності соціалізації (суб'єкт-об'єктний, суб'єкт-суб'єктний). Концептуальні моделі соціалізації особистості. Етапи соціалізації протягом життя (життєвий цикл). Фактори соціалізації: мікро-, мезо-, макро- та мегафактори в умовах глобальної нестабільності. Агенти та засоби соціалізації. Структура процесу соціалізації: самопізнання, самореалізація, самоствердження. Механізми соціалізації: традиційний, інституційний, стилістичний, міжособистісний та рефлексивний. Принципи соціалізації особистості в інклюзивному суспільстві.

Соціальна адаптація та дезадаптація. Сутність, види та форми адаптації особистості. Соціальна адаптація як процес, прояв і результат. Специфіка реадптації особистості після пережитих кризових подій. Причини соціальної дезадаптації: біологічні, психологічні та соціальні. Вплив воєнного стану, міграції та втрати звичного соціального середовища

на дезадаптацію. Взаємозв'язок адаптації та дезадаптації; поняття соціальної резильєнтності (життестійкості).

Інформаційний простір та цифрова соціалізація. Поняття, види та особливості сучасних медіа. Трансформація ЗМІ у цифрові платформи та соціальні мережі. Функції медіа у соціалізації дітей та молоді. Концептуальні моделі впливу інформаційного контенту на особистість. Механізми впливу: фейки, маніпуляції, пропаганда та їх роль у деформації соціального розвитку. Інформаційна гігієна та медіаграмотність як засоби захисту психічного здоров'я. Наслідки впливу цифрового середовища (кібербулінг, цифрова залежність).

Субкультури у молодіжному середовищі. Сутність, елементи та класифікація субкультур. Фактори формування та причини залучення молоді до неформальних об'єднань. Трансформація субкультур у цифрову епоху: віртуальні субкультури. Класифікація неформальних спільнот (просоціальні, асоціальні, антисоціальні). Вплив радикальних та деструктивних субкультур на соціалізацію в умовах соціальної напруги. Шляхи попередження негативного впливу та технології соціально-педагогічної корекції.

Група ровесників як фактор соціального виховання. Значення референтної групи у підлітковому та юнацькому віці. Класифікація груп ровесників. Соціалізуючі функції групи: емансипація, апробація соціальних ролей. Особливості соціалізації у «стихійних» групах та організованих спільнотах. Соціально-педагогічні аспекти взаємодії у формальних і неформальних об'єднаннях ровесників.

Дитячі та молодіжні громадські організації. Сутність, види та функції дитячих організацій. Мета, завдання та зміст їх діяльності. Роль громадських організацій у національно-патріотичному вихованні та волонтерському русі. Соціально-педагогічні технології діяльності організацій в Україні: лідерські програми, пластовий рух, молодіжні хаби. Громадська активність як засіб соціально-психологічної реабілітації та інтеграції молоді.

Сім'я як провідний інститут соціалізації. Загальна характеристика сучасної сім'ї. Функції сім'ї в процесі соціалізації. Класифікація сімей у контексті сучасних викликів: сім'ї з досвідом внутрішнього переміщення, дистантні сім'ї, сім'ї загиблих захисників. Виховний потенціал сім'ї та фактори його зниження. Соціалізація дитини в умовах депривації батьківського піклування та в альтернативних формах сімейного виховання (ДБСТ, прийомні сім'ї). Психолого-педагогічна підтримка сім'ї у кризових станах.

МОДУЛЬ IV. ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Технологічні аспекти та класифікація. Сутність та особливості технологій соціальної діяльності. Поняття соціальної технології, класифікація (інформаційні, навчальні, реабілітаційні, управлінські). Етапи впровадження: від соціального замовлення до оцінки ефективності. Класифікація методів та форм соціальної роботи. Вибір технології на основі доказового підходу (evidence-based practice).

Діагностична робота та оцінка потреб. Оцінка потреб та можливостей клієнта як фундамент втручання. Принципи: об'єктивність, верифікація, конфіденційність, клієнтоцентризм. Етапи комплексної оцінки: первинний скринінг, поглиблене інтерв'ю, аналіз ресурсів та бар'єрів. Соціальний діагноз та визначення пріоритетних потреб. Система методів діагностики особистості, сім'ї та групи. Цифрові інструменти діагностики та моніторингу.

Планування та індивідуальний підхід. Технологія планування. Індивідуальний план надання соціальної послуги (ПНСП): мета, завдання, SMART-критерії результативності. Методика складання та перегляду плану. Залучення клієнта до спільного планування як чинник наснаження.

Соціальна адаптація та терапевтичні технології. Державний стандарт соціальної адаптації. Алгоритм надання послуги: від оцінки до договору. Терапевтичні технології: соціальна терапія як метод відновлення соціального функціонування. Види впливу: трудотерапія (ерготерапія), ігрова та казкотерапія. Сучасні методи: арттерапія в роботі з ПТСР, каністерапія та інші види анімалотерапії, робота з метафоричними картками.

Соціальна корекція та реабілітація. Сутність та функції соціальної корекції. Соціальна реабілітація як комплексна технологія. Принципи: ранній початок, безперервність, комплексність. Індивідуальна комплексна програма реабілітації (ІПР). Напрямки: соціально-побутовий, психолого-педагогічний, професійний. Абілітація як процес набуття нових навичок особами з обмеженнями життєдіяльності.

Соціальна профілактика та консультування. Рівні профілактики (первинна, вторинна, третинна). Профілактика ризикованої поведінки та соціального сирітства. Технології консультування: Державний стандарт послуги консультування. Види консультацій. Методика дистанційного та онлайн-консультування. Техніки активного слухання, переконання та рефлексії.

Посередництво, медіація та ведення випадку. Технологія представництва інтересів (адвокація). Медіація як метод вирішення конфліктів: Державний стандарт та етичні принципи. Технологія Case Management (ведення випадку): алгоритм роботи з мультипроблемними клієнтами. Соціальний супровід сімей у складних життєвих обставинах (СЖО).

Екстрена допомога та кризове втручання. Державний стандарт кризового та екстреного втручання. Алгоритм допомоги при гострій травмі: Перша психологічна допомога (ППД). Консультування при суїцидальних ризиках. Специфіка роботи гарячих ліній та служб невідкладної допомоги. Психічні реакції на екстремальні події (обстріли, окупація, втрата). Поняття вторинної травматизації фахівця. Технологія «Раннього втручання» для підтримки дітей з порушеннями розвитку.

Соціальна робота з молоддю та сім'єю. Проблеми сучасної молоді: безробіття, міграція, адикції. Напрямки молодіжної політики. Робота з молоддю, яка виходить з-під опіки (післяінтернатна адаптація). Сім'я як

об'єкт реабілітації. Технології формування відповідального батьківства. Соціальна робота з сім'ями СЖО. Допомога постраждалим від домашнього насильства: створення безпечного простору, маршрутизація, робота з кривдниками.

Робота з людьми з інвалідністю та ветеранами. Сучасна біопсихосоціальна модель інвалідності (МКФ – Міжнародна класифікація функціонування). Принципи інклюзії та універсального дизайну. Концепція незалежного життя. Технології соціально-психологічної реабілітації ветеранів та членів їхніх родин: декомпресія, адаптація до цивільного життя, підтримка ментального здоров'я.

Профілактика адикцій та робота з делінквентами. Чинники виникнення залежностей (алко-, нарко-, ігроманія). Мотиваційне інтерв'ю як технологія роботи з адиктами. Соціальна робота в пенітенціарній системі. Пенітенціарна пробація. Специфіка роботи з особами, які звільнилися з місць позбавлення волі (ресоціалізація).

Робота з літніми людьми та безпритульними. Психофізіологія старіння. Державні стандарти догляду вдома та денного догляду. Технології активного довголіття (Університети третього віку). Безпритульність як наслідок соціальної дезадаптації. Вулична соціальна робота (outreach) та пункти соціального супроводу.

Деонтологія як регулятор соціально-педагогічної діяльності. Деонтологія як вчення про професійний обов'язок та відповідальність. Історичний розвиток професійної етики від античності до сучасних міжнародних стандартів. Предмет і завдання деонтології в системі соціальних наук. Критерії соціально-педагогічної етики. Професійна мораль у контексті викликів воєнного часу: вірність принципам гуманізму в умовах суспільної напруги. Ціннісно-сміслова основа морально-етичної регуляції відносин.

Теоретико-методичні засади деонтологічної культури. Висвітлення поняття «деонтологія» як розділу етики. Принципи соціально-педагогічної деонтології: законність, гуманність, конфіденційність, неупередженість. Основні концепції морального вчинку. Моделі прийняття професійних рішень у ситуаціях етичного конфлікту. Етично-моральні аспекти соціально-реабілітаційної діяльності.

Формування етики в історико-педагогічному контексті. Роль етики у розвитку стабільного суспільства. Основні етичні концепції (евдемонізм, деонтологізм, утилітаризм). Категорії професійної етики: етичні стосунки, етична свідомість, етичні дії та професійний обов'язок. Функції етики в умовах цифровізації: етика онлайн-консультування та захисту персональних даних клієнтів.

Джерела соціально-педагогічної етики. «Золоте правило» етики та його інтерпретація в соціальній роботі. Аристотелівська етика чеснот. Деонтологічна лінія І. Канта (категоричний імператив) та онтологічна лінія Г. Гегеля. Українська етична думка: гуманізм Г. Сковороди, кордоцентризм (філософія серця) П. Юркевича, ідеї Б. Грінченка, А. Макаренка,

В. Сухомлинського та К. Ушинського як підґрунтя національної моделі соціальної педагогіки.

Професійно-педагогічна етика та кодекси. Умови виникнення педагогічної етики. Морально-професійні норми та їх трансформація в сучасному світі. Професійно-етичні кодекси (Етичний кодекс фахівця із соціальної роботи України): пізнавальна, регулятивна та ціннісна функції. Гуманістична спрямованість етики: безумовне прийняття особистості клієнта.

Структура соціально-педагогічної культури. Компоненти культури соціального педагога: когнітивний, аксіологічний, технологічний та особистісний. Загальна та педагогічна культура як фундамент професіоналізму. Шляхи формування деонтологічної культури майбутнього фахівця. Культура інклюзивного спілкування та повага до різноманіття (diversity). Форми прояву культури у професійній практиці.

Морально-етичне регулювання професійної діяльності. Структура та функції моралі. Співвідношення моралі та права у соціальній сфері. Етичні дилеми в соціальній роботі: конфлікт між інтересами клієнта, законом та безпекою громади. Моральні принципи роботи з вразливими категоріями (людьми з інвалідністю, жертвами насильства).

Професійна культура як складова етики. Соціальні функції культури фахівця. Ціннісно-вмотивоване ставлення до праці. Антидискримінаційні практики та культура толерантності. Етика взаємодії в мультидисциплінарній команді (соціальний працівник – психолог – медик – реабілітолог).

Особистісно-професійні характеристики фахівця. Ціннісні орієнтації як фактор професійної придатності до реабілітаційної діяльності. Морально-етична культура та емпатія. Професійна стійкість та етична саморегуляція. Особливості сучасного ділового етикету та мережевого етикету (нетикету). Етикет спілкування з людьми, що мають бойовий досвід або пережили тяжку травму.

МОДУЛЬ VI. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗІЇ

Спеціальна освіта в системі соціальної підтримки. Спеціальна освіта як соціокультурне та педагогічне явище. Об'єкт, предмет та завдання спеціальної освіти в сучасному вимірі. Понятійно-категоріальний апарат: від «дефектології» до «освітніх потреб» та «бар'єрності». Соціальна модель інвалідності як основа сучасної спеціальної освіти. Вплив спадковості, навколишнього середовища та соціальних чинників (зокрема, наслідків воєнних дій) на генезу порушень розвитку. Поняття про первинне та вторинне порушення у контексті реабілітаційного потенціалу.

Особи з особливими освітніми потребами (ООП) у соціумі. Класифікація та загальна характеристика категорій осіб з ООП. Особливості психофізичного розвитку та їх вплив на соціальну комунікацію. Соціалізація дитини з ООП: індивідуальна траєкторія, етапи та бар'єри. Роль соціального працівника у подоланні соціальної ізоляції осіб з ООП. Життєстійкість (резильєнтність) як мета соціально-педагогічного супроводу.

Концепція інклюзивної освіти та інклюзивне суспільство. Сутність, завдання та філософія інклюзивної освіти як складової інклюзивної політики держави. Деонтологія інклюзії: етика поваги до різноманіття та недискримінації. Організація освітнього процесу: архітектурна доступність, універсальний дизайн та розумне пристосування. Форми організації інклюзивного навчання. Асистент дитини та асистент вчителя: розмежування функцій у соціально-освітньому просторі.

Технології інклюзивного виховання та реабілітації. Теорія інклюзивного виховання: формування інклюзивних цінностей у громаді. Методи та форми інклюзивного виховання: кооперативне навчання, метод проєктів, «рівний-рівному». Соціально-реабілітаційний складник інклюзії: адаптація виховного середовища під потреби особистості. Протидія булінгу та стигматизації в інклюзивному класі/групі.

Комплексний супровід та індивідуалізація. Технологія психолого-педагогічного та соціального супроводу дитини з ООП. Командна робота фахівців (команда психолого-педагогічного супроводу): роль соціального працівника. Індивідуальна програма розвитку (ІПР): структура, зміст, моніторинг досягнень. Індивідуальний навчальний план та адаптація/модифікація навчальних програм. Співпраця з Інклюзивно-ресурсними центрами (ІРЦ). Взаємодія з батьками як партнерами у процесі інклюзивної освіти та реабілітації.

МОДУЛЬ VII. ЗАГАЛЬНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Місце психології в системі наук.

Психіка і свідомість. Розвиток свідомості та її структура. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини.

Поняття про психічні процеси. Поняття про відчуття. Відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Класифікація та види відчуттів. Поняття про пам'ять. Зв'язок пам'яті людини з її здібностями та діяльністю. Природа пам'яті. Поняття про мислення. Зв'язок мислення з мовою, мовленням та чуттєвим пізнанням людини. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви. Класифікація та види уяви. Поняття про увагу. Функції уваги. Види та форми уваги. Властивості уваги.

Індивідуально-типологічні особливості особистості. Поняття про темперамент та його провідні риси. Теорії темпераменту: Гуморальна теорія; Конституційна теорія; Фізіологічна теорія; Регуляторна теорія. Типи темпераменту та їхня психологічна характеристика. Вплив темпераменту на діяльність людини. Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру (емоційно-вольові, когнітивно-пізнавальні (інтелектуальні), морально-ціннісні, мотиваційні). Акцентуації рис характеру.

Здібності. Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей. Структура здібностей: загальні та спеціальні здібності. Здібності,

обдарованість, талант, геніальність, майстерність. Формування та розвиток здібностей.

Спілкування. Поняття про спілкування. Структура спілкування: комунікативний, інтерактивний, перцептивний компоненти. Функції спілкування.

Механізми міжособистісного спілкування: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Види спілкування: за контингентом учасників (міжособистісне, особистісно-групове, міжгрупове), за спрямованістю (соціально-орієнтоване, предметно-орієнтоване, особистісно-орієнтоване), за способом реалізації (формальне, неформальне), за тривалістю (короткотривале, довготривале), за замученістю (безпосереднє, опосередковане), за завершеністю (завершене, незавершене). Засоби спілкування. Невербальні засоби спілкування: тембр голосу, поза, жести, хода, візуальний контакт. Форми спілкування: анонімне; функціонально-рольове; педагогічне. Ефективність та стилі спілкування.

Емоції і почуття. Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів. Класифікації емоцій і почуттів: за рівнем організації (нижчі, вищі емоції), забарвленістю (позитивні, негативні), характером впливу на життєдіяльність людини (активні, пасивні), ступенем розвитку (прості, складні). Види почуттів залежно від потреб і цілей: альтруїстичні, комунікативні, моральні, інтелектуальні, естетичні. Форми переживання емоцій і почуттів: емоційний тон відчуттів, настроїв, пристрасть, афект, натхнення, апатія, фрустрація, емоційне вигорання, емпатія.

Діяльність та воля. Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як вияв фізичної і психічної активності. Структура діяльності. Внутрішня організація діяльності: мотиваційна, цільова, інструментальна. Зовнішня організація діяльності: дія, поведінка, операції. Інтеріоризація та екстеріоризація. Засоби діяльності: знання, уміння, навички. Умови формування навичок. Взаємодія навичок: позитивне перенесення (індукція навичок), негативне перенесення (інтерференція). Види людської діяльності (спілкування, гра, навчання, праця), їхнє освоєння і розвиток. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі. Вольові дії людини. Ознаки вольових дій. Етапи вольових дій. Проста вольова дія. Складна вольова дія. Психологічні механізми вольової регуляції.

Вікова психологія та її місце у системі психологічних знань. Вікова мінливість психічних явищ як об'єкт вікової психології. Предмет вікової психології. Зміст та основні поняття вікової психології.

Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми. Групи методів та їх характеристика. Загально-психологічні і спеціально-психологічні методи. Психолого-педагогічний експеримент як особливий метод вікової психології. Теоретичні проблеми і практичні завдання вікової психології.

Основні закономірності та тенденції онтогенезу психіки людини, поняття просенситивні та критичні періоди.

Психічний розвиток дитини в нутроутробному стані. Вплив

зовнішнього середовища на плід дитини.

Період пристосування новонародженої дитини. Фізичні стани. Вроджені особливості новонародженого. Встановлення стосунків між новонародженим та батьками. Формування психічних процесів та моторних навичок немовляти. Вікові особливості емоцій. Спілкування немовлят з дорослими. Становлення Я- концепції. Криза одного року, її причини, прояви та шляхи її подолання.

Розвиток психічних процесів у ранньому дитинстві. Становлення мовлення. Вікові особливості емоційно-вольової сфери. Початкові стадії формування особистості. Гра як провідний вид діяльності у ранньому дитинстві. Криза 3 років і шляхи її подолання.

Криза 6-7-ми років та шляхи її подолання. Розвиток психічних процесів. Формування почуттів та волі. Психологічні особливості становлення особистості дитини у пізньому дитинстві. Взаємовідносини з однолітками і дорослими.

Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини та шляхи подолання. Розвиток психічних процесів, емоцій та волі підлітка. Особливості спілкування у підлітковому віці: спілкування підлітка з однолітками, з батьками, з дорослими. Розвиток особистості підлітка. Формування самосвідомості та Я-концепції підлітка.

Кризи юнацького віку та формування особистої ідентифікації. Формування особистості. Соціальне середовище та його роль у юнацькому віці. Пізнавальна та емоційно-вольова сфери юнаків.

Тенденції розвитку людини в дорослому віці. Кризи та сенситивні періоди в дорослому віці. Психічні процеси у дорослому віці. Батьківські ролі та їх засвоєння. Особистісні завдання на етапі середньої дорослості. Стиль сімейного життя. Статеві відмінності у дорослому віці. Криза середнього віку.

МОДУЛЬ VIII. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Особистість у соціальному світі. Я-концепція та тип соціокультури. Самоефективність. Схильність до міркувань на користь власного Я. Справляння враження на інших.

Види соціального мислення людини. Соціальні установки. Фундаментальна помилка атрибуції. Інтуїтивне мислення. Евристичне мислення. Ілюзорне мислення. Установки як ефективний спосіб оцінювання світу. Рольова поведінка та установки. Причини впливу поведінки на установки.

Соціальна психологія диверсифікованості. Культурне розмаїття та поведінка. Підходи до вивчення гендерно-рольової поведінки. Закономірності чоловічої та жіночої психології. Гендерні особливості соціальної поведінки.

Конформізм. Поняття конформізму, його сутність як соціально-психологічного феномену. Класичні експерименти в соціальній психології з дослідження конформізму. Умови та причини вияву конформізму. Особливості вияву конформізму.

Переконання людей. Переконавання та його способи впливу на людину. Вплив «комунікатора». Зміст повідомлення. Канал передачі інформації. Адресат повідомлення (аудиторія). Приклади досліджень переконань.

Соціальна психологія груп. Специфіка соціально-психологічного підходу до вивчення груп. Великі соціальні групи. Стихійні групи та масові рухи. Соціальні рухи.

Психологія малої групи. Мала група в соціальній психології: поняття, межі, класифікації. Психологічна структура та динамічні процеси групи. Лідерство в групах.

Специфіка поведінки людини у натовпі. Загальні характеристики поведінки людини у натовпу. Зміна психічних процесів людини у натовпу. Причини зміненого стану свідомості. Деіндивідуалізація. Фізична анонімність. Залежність сили впливу від чисельності натовпу. «Кільцева реакція» у натовпу. Розробити пам'ятку «Правила поведінки у натовпі»

Упередження: антипатія до інших. Природа та різновиди упереджень. Соціальні джерела упереджень. Емоційні та когнітивні джерела упереджень.

Агресія та соціальна поведінка. Поширеність агресії та її види. Аналіз причин людської агресії. Психологічні теорії агресії. Послаблення агресії.

Просоціальна поведінка: альтруїзм. Поняття альтруїзму та підходи до його вивчення. Соціологічний та еволюційний підходи до пояснення альтруїзму. Ситуативні чинники вияву допомоги. Особистісні чинники надання допомоги.

МОДУЛЬ ІХ. СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Сучасні наукові підходи до розуміння роботи в громаді. Базові компоненти громади. Наукові підходи до розуміння громади: соціологічний, політико-правовий, соціально-педагогічний та базові компоненти громади. Ретроспектива виникнення соціальної роботи в громаді. Концепції організації соціальної роботи в громадах. Особливості соціальної роботи в громадах в умовах децентралізації. Спільні ознаки громади. Мережа взаємовідносин у громаді та її рівні: політичний, професійний, соціальний, побутовий, дозвіллевий. Характеристика громади, дружньої до людини.

Теорії та моделі соціальної роботи в громаді. Теорії соціальної роботи та особливості їх застосування у соціальній роботі в громаді. Психосоціальні теорії у соціальній роботі в громаді. Системні та радикальні теорії соціальної роботи та особливості їх застосування при роботі з громадою. Моделі соціальної роботи в громаді: перспектива екосистем, підхід, орієнтований на сильні сторони громади, феміністична перспектива, зелена соціальна робота в громаді, підхід, заснований на правах людини. Класичні моделі соціальної роботи в громаді за Д. Ротманом. Моделі соціальної роботи за К. Поплом: розвиток громади, планування, соціальна дія, соціальна підтримка і догляд в громаді, налагодження системи надання соціальних послуг, навчальна модель, феміністична та антирасистська моделі соціальної роботи.

Практико-орієнтовані моделі соціальної роботи в громаді, спрямовані на продукування і реалізацію соціальних змін. Мобілізація мас (Mass Mobilization), соціальна дія (Social Action), участь мешканців (Citizen Participation), представництво інтересів (Public Advocacy), популяризація навчання (Popular Education) та розвиток соціальних мереж (Local Service Development). Модель запобігання злочинності в громаді (зниження стигми). Модель здорового способу життя. Модель «відродження громади». Модель виробництва. Модель імпаверменту («наснаження»). Практико-орієнтовані моделі: модель Чевіза (модель організаційних зв'язків), модель Алінського (модель коаліцій), модель Росса (модель зустрічі у домівках), модель соціальних мереж.

Активізація громади як процес залучення до рішень. Соціальні технології активізації громади. Дефініція понять «робота у громаді» та «активізація громади». Принципи та етапи процесу активізації громади. Умови активізації громади. Соціальні технології активізації громади.

Створення ініціативних груп в громаді як спосіб нарощування соціального капіталу. Розуміння поняття «ініціативна група». Склад ініціативної групи та її функції, взаємодія з органами місцевого самоврядування у просуванні та лобюванні ініціатив мешканців громади. Волонтерство як місцева ініціатива. Краудсорсинг як інструмент вирішення місцевих проблем. Наставницька допомога місцевим лідерам: дорадчі ради, ініціативні групи, консультативні комітети та омбудсмени.

Характеристика та роль партнерства в умовах територіальної громади. Дефініція понять «соціальне партнерство», «міжсекторальна взаємодія», «соціальна взаємодія», «соціальне співробітництво». Взаємозв'язок та співробітництво між секторами у територіальній громаді: владі, бізнесі, громадськості та ініціатори партнерства при вирішенні проблем громади та співпраця із секторами територіальної громади.

Принципи ефективного співробітництва в громаді. Побудова та підтримання партнерства. Необхідність формування стратегічних цілей. Спільна оцінка діяльності, відповідальність та ротация партнерів при розв'язанні соціальних питань громади.

РЕКОМЕНДОВАНА БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

МОДУЛЬ І. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1) Омельченко С. О., Тернопільська В. І., Чернуха Н. М., Співак Я. О., Васильєва-Халатникова М. О., Бакуліна О. С., ... & Рутьян Л. І. *Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник*. 2021.
- 2) Пліско Є. Загальні стандарти соціальної роботи. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 1(1 (105)). 2023.
- 3) Семигіна Т. & Столярик О. *Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: посібник*. Таллінн: Teadmus. 2024. 257 с. <https://teadmus.org/main-publications/sm-47>
- 4) Семигіна Т. & Столярик О. *Нове обличчя соціальної роботи: Сучасні теорії та підходи*. Нове обличчя соціальної роботи: сучасні теорії та підходи. Таллінн: Teadmus. 2025. 524 с.. <https://www.researchgate.net/publication/393631750>
- 5) Семигіна Т. *Сучасна соціальна робота: навчальний посібник*. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с
- 6) Семигіна Т. *Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія* [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
- 7) Greene R. *Human behavior theory and social work practice*. Routledge. 2017.
- 8) Howe D., & Hill D. *A brief introduction to social work theory*. Bloomsbury Publishing. 2024.
- 9) Payne M. *Modern social work theory*. Bloomsbury Publishing. 2020.

МОДУЛЬ ІІ. ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

- 1) Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
- 2) Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. К. : Алатон, 2020. 64 с.
- 3) Віктимологія : навч. посіб. / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін.; за ред. В. В. Голіни і Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2017. 308 с.
- 4) Гавриленко С.О. Особливості ведення службової документації соціального педагога закладу освіти Суми : НВВ КЗ СОІППО 2022. 48 С.
- 5) Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В.Г.Кремень] : 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
- 6) Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. 2-ге видання, стереотипне. Львів : «Новий Світ-2000», 2026. 256 с.
- 7) Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр». Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.

- 8) Інформаційно-аналітичний збірник «Освіта в Україні в умовах воєнного стану». Київ. 2022. 358 с.
- 9) Калениченко Р. А. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2023. 196 с.
- 10) Козирєв М.П. Соціальна педагогіка: навч. посібник. Л.: ЛьвДУВС. 2020. 352 с.
- 11) Козловський Ю. М., Дольнікова Л. В. Педагогіка: навч. посіб. Львів: Видво Львівської політехніки, 2018. 232 с.
- 12) Марчук А. В. Андрагогіка: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 300 с.
- 13) Маценко Л. М. М. Педагогіка сімейного виховання : підручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.
- 14) Михалюк А.М. Педагогіка : інтерактивний контент. Навчально-методичний посібник. Видання друге, доповнене. Київ : Видавництво «Каравела», 2024. 256 с.
- 15) Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 175 с.
- 16) Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
- 17) Організація діяльності закладів освіти в умовах воєнного стану : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Фіданян О.Г., Войцехівський М.Ф., Івашньова С.В. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 600 с.
- 18) Пальчевський С. С. Педагогіка : загальні засади педагогіки, з історії педагогіки, теорія освіти і навчання (дидактика), теорія виховання, школознавство : рек. МОН України як навч. посіб. для студ ВНЗ. Вид. 3-тє, стереотип. Київ : Каравела, 2019. 495 с.
- 19) Рудкевич Н.І. Методика соціально-педагогічної роботи : навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 324 с.
- 20) Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.
- 21) Соціально-педагогічний супровід в освітньому закладі : навч. - метод. посібник / уклад. : В. В. Байдик та ін. Житомир : ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк», 2021. 95 с.

МОДУЛЬ III. ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

- 1) Власенко О. М. Соціалізація особистості в освітньому середовищі : навч. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2023. 180 с.
- 2) Гриценко О. В. Психологія соціалізації молоді : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 224 с.
- 3) Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. 2-ге видання, стереотипне. Львів : «Новий Світ-2000», 2026. 256 с.
- 4) Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти (освітньо-

професійна програма «Соціальна педагогіка»). 2-е вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 222 с.

5) Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти (освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»). 2-е вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 222 с.

6) Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абрис. К., 2000, 444с.

7) Олійник І. В. Соціалізація особистості: Механізми соціалізації : метод. посіб. Київ : Всеосвіта, 2020. 48 с.

8) Охрімів І. В. Соціалізація особистості: Поняття, етапи, суб'єкти : метод. матеріали. Київ : Всеосвіта, 2021. 36 с.

9) Психологія соціалізації в цифрову епоху : навч.-метод. посіб. / О. П. Жук, Л. М. Кравець. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 160 с.

10) Соціалізація особистості в умовах гібридної війни на сході України : монографія / В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Караман. Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 180 с.

11) Соціалізація особистості в умовах глобальних трансформацій : навч. посіб. / за ред. Н. В. Скиба. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2024. 200 с.

12) Abbott T. Social and Personality Development. London : Routledge, 2021. 210 p.

13) Social and Personality Development: An Advanced Textbook / ed. by M. E. Lamb, M. H. Bornstein. New York : Psychology Press, 2020. 528 p.
Thompson R. Social and Personality Development in Childhood. [S. l.] : Noba Project, 2025. 150 p.

МОДУЛЬ IV. ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1) Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.

2) Алексеєнко Т.Ф., Гончар Л.В., Куниця Т.Ю., Бибики Д.Д. Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки. Монографія / за ред.Т.Ф.Алексеєнко. Кропивницький :Імекс-ЛТД, 2020. 240 с.

3) Іванова І. Б. Соціальна робота з людьми похилого віку: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2023. 220 с.

4) Методичні рекомендації щодо здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг населенню в умовах воєнного стану / Долиняк У., Караман О., Конончук А., Недря К., Олійник Н., Островська Н., Петрович В., Трубавіна І., Чередниченко О., Швед О. ; за ред. О. Л. Караман, І. М. Трубавіної. Полтава, 2024. 85 с.

5) Психолого-педагогічна експертиза [Електронний ресурс] : хрестоматія / Укладачі: С. П. Дерев'янку, Ю. В. Примака. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. 280 с.

- 6) Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
- 7) Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
- 8) Семигіна Тетяна Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
- 9) Сільвестрова О.Ю. Технології соціальної допомоги [текст]: навчальний посібник . Луцьк: ЛНТУ, 2023. 104 с.
- 10) Соціальна робота з різними категоріями населення у територіальній громаді: українські реалії та міжнародний досвід: колективна монографія / В. Поліщук, Н. Горішна, Г. Слезанська та ін. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2018. 221 с.
- 11) Соціальний захист постраждалих від збройних конфліктів: конспект лекцій навчальної дисципліни. Навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 231 «Соціальна робота»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.П. Руденко, Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 34 с
- 12) Соціально-психологічна підтримка осіб з інвалідністю в умовах війни: кол. моногр. / Маслянікова І., Османова А., Давиденко Г. та ін.; за заг. ред. І. Маслянікової. К. Університет «Україна», 2023. 216 с.
- 13) Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
- 14) Сучасні теорія і практика соціальної реабілітації : монографія / О. В. Чуйко, А. В. Кунцевська, О. М. Тохтамиш та ін. ; за ред. О. В. Чуйко. К. : ВПЦ «Київський університет», 2021. 336 с.
- 15) Технології психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (з досвіду роботи) / авт. кол: В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук; за наук. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2021. 118 с.
- 16) Технології психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (з досвіду роботи) / авт. кол: В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук; за наук. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2021. 118 с.
- 17) Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
- 18) López Peláez, A., Kirwan, G. (Eds.). (2021). The Routledge International Handbook of Digital Social Work. London: Routledge.

МОДУЛЬ V. ДЕНТОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1) Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І. Д. Зверєвої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
- 2) Євдокимова І. А., Бутиліна О. В. Професійні та кадрові ризики в соціальній роботі. *Грані*, 2019, (22, № 2), 23-31.
- 3) Карагодіна О. Г., Лютий В. П., Пожидаєва О. В. Етична експертиза наукових досліджень у соціальній роботі: ставлення професійної спільноти. *Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр. наук.-практ. конф.* Умань: ВІЗАВІ 2019, (рр. 59-62).
- 4) Клос Л. Соціальна робота у сфері здоров'я: етика професійної діяльності соціальних працівників. *Наука і техніка сьогодні*, 2022, (11 (11)).
- 5) Краснова Н. П. Педагогічна етика як складова професійної етики фахівця з соціальної роботи. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 2021, (1 (339) Ч. 1), 177-190.
- 6) Лаврецький Р. В., & Лоза А. С. Етичні дилеми в соціальній роботі. *Молодий вчений*, 2017, (12), 81-86.
- 7) Петрухан-Щербакова Л. Основні положення професійної етики соціального працівника у спадщині Мері Елен Річмонд (1861-1928 рр.). *Освітологічний дискурс*, 2018, 51-60.
- 8) Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України : Наказ Міністерства України у справах молоді та спорту від 09 вересня 2005 р. № 1965. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05?utm_source=chatgpt.com#Text
- 9) Семигіна Т. В. Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. Репрезентація освітніх досягнень, мас-медіа та роль філології у сучасній системі наук, 2021. 75-84.
- 10) Семигіна Т. Глобальні пріоритети соціального розвитку: імперативи для політики і практики. *Наукові записки НаУКМА: Психологічні, педагогічні науки та соціальна робота*. 2013, Т. 149. С. 57-61.
- 11) Семигіна Т. Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. *Publishing house «European Scientific Platform»*, 2020, 75-84.
- 12) Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, 2015, № 1-2. С. 6-11.
- 13) Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, 2019, (1), 70-85.
- 14) Собочан А. М., Тереза, Б., Стром-Готфрід, К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, 2019, (1), 86-101.
- 15) Столярник О. Семигіна Т. Формування клієнтоцентрованих компетентностей у майбутніх соціальних працівників. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № (13). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14539979>.

16) Столярик О., Семигіна Т. Голоси стійкості: рефлексії українських соціальних працівників у час війни. *Social Work and Education*. 2024. Vol. 11 (1). С. 7-22. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.1>.

17) Столярик О., Семигіна Т. Інтеграція компетентності самопіклування в освітні програми підготовки соціальних працівників: шлях до професійної стійкості. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 1. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.14655816>

18) Alwagfi A. A., Aljawarneh N. M., & Alomari K. A. Work ethics and social responsibility: Actual and aspiration. *Journal of Management Research*, 2020, 12(1), 26-36.

19) Frunza, A., & Sandu, A. Supervision of ethics in social work practice: A reconstruction of ethics expertise. In *Ethical Issues in Social Work Practice*, 2018, (pp. 175-209). IGI Global.

20) Hickey C. Research ethics in social research. Teaching Council Webinar Centre for Effective Services, 2018.

21) Hnatchuk O., Shestakova K., & Yaremchuk S. Використання принципів гуманізму в соціальній роботі. *Social work and education*, 2022, 9(2), 188-196.

22) Reamer F. G. Social work values and ethics. In *Social Work Values and Ethics*. Columbia University Press 2018.

23) Sewpaul V. & Henrickson M. The (r) evolution and decolonization of social work ethics: The Global Social Work Statement of Ethical Principles. *International Social Work*, 2019, 62(6), 1469-1481.

24) Sobočan A. M., Banks S., Bertotti T., Strom K., de Jonge E., & Weinberg M. In *Conversation with a Case Story: Perspectives on Professionalism, Identity and Ethics in Social Work*. *Ethics and Social Welfare*, 2020, 14(3), 331-346.

25) Watson A. Collision: An opportunity for growth? Māori social workers' collision of their personal, professional, and cultural worlds and the values and ethical challenges within this experience'. *Journal of Social Work Values and Ethics*, 2019, 16(2), 28-39.

МОДУЛЬ VI. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗІЇ

1) Бондар В. І. Інклюзивна освіта: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Логос, 2020. 256 с.

2) Гладищук А. М., Петрочко Ж. В. та ін. На шляху до інклюзії: соціальна робота з дітьми з інвалідністю та їхніми сім'ями : навч. посіб. Київ : [б.в.], 2024. 368 с.

3) Жуковська А. В. Інклюзивна територіальна громада: сутність та ознаки. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2024. Вип. 29. С. 124-130.

4) Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики : монографія. Київ : АТОПОЛ, 2016. 304 с.

5) Ляшенко О. І. Соціальна інклюзія: теоретико-методологічні засади : монографія. Київ : Інститут соціології НАН України, 2019. 280 с.

- 6) Мазур О. О. Соціальна інклюзія та соціальна згуртованість громад. *Матеріали Міжнародної весняної школи*. Київ, 2025. С. 45-52.
- 7) Мартиненко С. М. Соціальна робота в умовах інклюзивного суспільства : навч. Посіб. Харків : Основа, 2021. 192 с.
- 8) Неймет В. Сталий розвиток територій та інклюзивне зростання : монографія. Берегове : Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 2025. 178 с.
- 9) Пахомова Н. Г. Соціальна інтеграція осіб з інвалідністю: теорія і практика : монографія. Київ : Університет «Україна», 2018. 256 с.
- 10) Савченко О. Я. Інклюзивна освіта в Україні: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Педагогіка і психологія*. 2021. № 3. С. 12-19.
- 11) Слободянюк Т. М. Соціально-педагогічні аспекти інклюзії в громаді : навч. посіб. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. 210 с.
- 12) Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток : матеріали V Міжнародної наук.-практ. конф. (5-6 червня 2020 р.). Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 285 с.
- 13) Тесленко В. В. Інклюзія як соціальний процес: проблеми та перспективи. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2020. № 2. С. 45-52.
- 14) Ферт О. Інклюзія дітей з порушеннями психічного розвитку : монографія. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 431 с.
- 15) Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
- 16) Ярьська-Смирнова Є. Р. Соціальна інклюзія: підходи до розуміння та практики впровадження. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 220 с.

МОДУЛЬ VII. ЗАГАЛЬНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

- 1) Варій М. Й. Загальна психологія: [підр.для студ. вищ. навч. закл.] [3- те вид.]. К.: Центр учбової літ-ри, 2009. 1007 с.
- 2) Вікова та педагогічна психологія. Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Каравела, 2007. 400 с.
- 3) Заброцький М. Основи вікової психології: Навч. посібник Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2003. 112 с.
- 4) Загальна психологія : навч. посібник. Київ : Центр учбов. літ., 2017. 296 с.
- 5) Загальна психологія. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Підручник. К.: Каравела, 2019. 464 с.
- 6) Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В.]. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
- 7) Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія / В. П. Кутішенко. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 125 с.
- 8) Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. Київ : Центр учбов. літ., 2018. 272 с.

- 9) Поліщук М. Вікова та педагогічна психологія. Суми: Університетська книга, 2010. 325 с.
- 10) Психологія: підручник // за заг. ред. Т. Б. Партико Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ: Ін Юре, 2014. 665 с
- 11) Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2011. 464 с.
- 12) Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf
- 13) Партико Т. Б. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 416 с.
- 14) Субашкевич І. Р. Вплив сімейного виховання на формування ціннісних орієнтацій підлітків. *Інноваційна педагогіка*. 2020. С. 196-201. <http://www.innovpedagogy.od.ua/21-2>.

МОДУЛЬ VIII. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

- 1) Гапон Н. П. Соціальна психологія. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008. 401 с.
- 2) Корнєв М. Н. Соціальна психологія: Підручник. К: Либідь, 2008. 301 с.
- 3) Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С.Б. Соціальна психологія. Київ: 2020. 234 с.
- 4) Кухарук О. Ю. Соціальна ідентичність: сучасні теорії, основні виміри, можливості соціального прогнозування : монографія. Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України. Київ : [б. в.], 2025. 248 с.
- 5) Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навчальний посібник. К: Академвидав, 2010. 649 с.
- 6) Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
- 7) Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
- 8) Субашкевич І. Р. Дослідження соціально-психологічних настроїв українців у період війни. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2022. С. 116-122. DOI <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2022.2/19>
- 9) Субашкевич І. Р. Медіа-активність особистості під час війни в Україні. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2022. С. 37–42. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.4/07>
- 10) Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. Посібник. К: Либідь, 2006. 461 с.

11) Social Psychology: 2025 Release ISE : [textbook] / D. Myers, J. Twenge. 15th ed. New York : McGraw Hill, 2025. 608 p.

МОДУЛЬ ІХ. СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД

1. Бодя С. В. *Особливості організації та здійснення соціальної роботи в громадах в умовах війни*. (Doctoral dissertation, Тернопіль, ЗУНУ). 2024.
2. Гевчук Н. С., Вапняр Д. В. Оцінка соціальної роботи із постраждалими від воєнних дій в об'єднаній територіальній громаді. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*, (2), 2024. 17-23.
3. Єнгаличева І. Активізація членів громади щодо вирішення соціальних проблем в умовах війни. *Соціальна робота та соціальна освіта*, (1 (14)), 2025. 92-97.
4. Єнгаличева І. Аналіз реалізації пілотного проєкту із запровадження соціальної послуги з формування життєстійкості у територіальних громадах. *Соціальна робота та соціальна освіта*, (1 (12)), 2024. 291-297.
5. Жиленко Р. Дослідження шляхом участі як підхід у соціальній роботі в громаді. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, (25), 2012. 72-74.
6. Жуковська А., Дяків О. Вектори та інструменти інклюзивного розвитку територіальних громад. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*, (26), 2022. 62-71.
7. Карпенко О., Котелевець А. М Підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи до волонтерської діяльності в територіальній громаді. *Ввічливість. Humanitas*, (1), 2025. 64-69.
8. Кравченко О., Кучер Г. Соціальна робота на рівні громади в умовах пандемії. *University Scientific Notes*, (4 (82)), 2021. 22-31.
9. Лях Т., Спіріна Т., Клішевич Н. Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. *Social work and education*, 9(2), 2022. 245-255.
10. Лях Т., Спіріна Т., Лехолетова М. Методи оцінки територіальною громадою власних потреб. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, (1 (50)), 2022. 178-181.
11. Мартинюк Я. Організація волонтерської діяльності в умовах територіальної громади. *Humanitas*, 2022. 6.
12. Мільчевська Г. С., Батарейна, І. О. Територіальна громада та ролі фахівця із соціальної роботи, особливості соціальної підтримки в громаді. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2024. (9).
13. Палатна Д. Розвиток соціальної сфери у сучасних територіальних громадах. *Social work and education*, 9(1), 2022. 26-43.
14. Палатна Д., Семігіна Т. Згуртування громади: соціальний вимір. Tallinn: Teadmus. 2024. <https://www.researchgate.net/publication/379929873>
15. Пейн М. *Сучасна теорія соціальної роботи*. К. : Б.В., 2000. 456.

16. Роговська О., Седова Н. Роль оцінки якості надання соціальних послуг у розвитку громади. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування, 2024. 11(11).

17. Слосанська Г. І. Діяльність фахівця із соціальної роботи з надання соціальних послуг населенню у територіальній громаді. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*, (12), 2016. 113-119.

18. Спіріна Т. П. Оцінка потреб вразливих груп населення у контексті розвитку територіальних громад в Україні. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*, 2021. 104-106.

19. Столярик О. Сучасні уявлення про резил'єнтність громади: уроки для підготовки соціальних працівників. *Social work and education*, 12(1), 2025. 98-115.

20. Файчук О. Л., Сургов С. Ю. Удосконалення професійно-практичної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи у громаді в умовах надзвичайних ситуацій. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (17). 2025.